

Міністерство освіти і науки України

Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна

Кафедра економіки та менеджменту

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Проректор з науково-педагогічної роботи
канд. хімічних наук, доц.
_____ Пантелеймонов А. В.

“ _____ ” _____ 2018 р.

Робоча програма навчальної дисципліни

Публічна політика

рівень вищої освіти _____ Перший (бакалаврський) рівень вищої освіти _____
галузь знань _____ 07 Управління та адміністрування _____
(шифр і назва)
спеціальність _____ 074 Публічне управління та адміністрування _____
(шифр і назва)
освітня програма _____ Публічне управління та адміністрування _____
(шифр і назва)
спеціалізація _____ Публічне управління та адміністрування _____
(шифр і назва)
вид дисципліни _____ за вибором _____
(обов’язкова / за вибором)
факультет _____ Економічний _____

2018/2019 навчальний рік

Програму рекомендовано до затвердження Вченою радою економічного факультету
“22” червня 2018 року, протокол №8

РОЗРОБНИК ПРОГРАМИ: **Сичова Вікторія Вікторівна**, доктор наук з державного
управління, професор, професор кафедри економіки та менеджменту

Програму схвалено на засіданні кафедри
економіки та менеджменту

Протокол від “20” червня 2018 року № 13

Завідувач кафедри економіки та менеджменту

_____ (Дорошенко Г. О.)
(підпис) (прізвище та ініціали)

Програму погоджено методичною комісією
економічного факультету

назва факультету, для здобувачів вищої освіти якого викладається навчальна дисципліна

Протокол від “21” червня 2018 року № 9

Голова методичної комісії економічного факультету

_____ Євтушенко В.А.
(підпис) (прізвище та ініціали)

Структура навчальної дисципліни

Назви розділів і тем	Кількість годин					
	Денна форма					
	Усього	у тому числі				
		лекції	прак-тичні	лаб.	інд.	СР
Розділ 1. Теоретичні підходи до публічної політики						
Тема 1: Сутність публічної політики		2	2			
Тема 2. Суспільно-політична діяльність		2				
Тема 3: Політичні процеси та прийняття політичних рішень		2	2			
Разом за розділом 1		6	4			
Розділ 2. Електронне урядування та електронна демократія						
Тема 4. Сутність та зміст категорій «е-урядування» та «е-демократія»		4	2			
Тема 5. Державна політика в інформаційній сфері		2	2			
Тема 6. Організаційно-правове забезпечення е-урядування в Україні		2				
Разом за розділом 2		8	4			
Розділ 3. Основні напрями публічної політики						
Тема 7. Політика регіонального розвитку		2				
Тема 8. Місцеве самоврядування		2	2			
Тема 9. Соціально-гуманітарна політика		4	2			
Тема 10. Представницька влада		4				
Разом за розділом 3		12	4			
Розділ 4. Порівняльна публічна політика						
Тема 11. Аналіз публічної політики		4	2			
Тема 12. Моніторинг і оцінювання в публічній політиці		2	2			
Разом за розділом 4		6	4			
Усього годин		32	16			

Аудиторні заняття

КУРС ЛЕКЦІЙ з дисципліни Публічна політика

Розділ 1. Теоретичні підходи до публічної політики.

Тема 1. Сутність публічної політики

Політика і управління. Взаємозв'язок політики та управління. Співвідношення політики та управління в моделях "New Public Management" та "governance". Політичні мережі в публічному управлінні. Політична система як система управління публічними справами. Керівництво та лідерство. Цілі та засоби публічно-управлінської діяльності. Особливості вироблення та реалізації політичного курсу. Політика і управління в умовах суспільно-політичної нестабільності.

Тема 2. Суспільно-політична діяльність

Поняття "інституту" в політиці та публічному управлінні. Каузальність політичних інститутів та стану суспільства. Політичні інститути як складові політичної системи. Держава як політичний інститут.

Організація та структура публічної влади в Україні. Публічна влада як соціально-управлінський феномен. Принципи та функції публічної влади. Форми (безпосереднє народовладдя, народне представництво, непередставницьке народовладдя (професійне управління) та види публічної влади (публічна влада громадських об'єднань, муніципальна, державна, наддержавна). Суб'єкти публічної влади. Легітимність публічної влади. Розвиток інститутів публічної влади в Україні. Система публічної влади в Україні. Територіальна організація публічної влади в Україні. Формування та реалізація публічної влади в Україні. Взаємодія громадянського суспільства та структур публічної влади як управлінський процес

Тема 3. Політичні процеси та прийняття політичних рішень.

Політичний процес. Поняття "політичного" та "політико-управлінського рішення". Вироблення та реалізація рішень у сфері державно-владних відносин (вплив політичних інститутів на виявлення та постановку проблем; механізми формування публічного та інституційного порядку денного; механізми узгодження позицій заінтересованих сторін у процесах прийняття політичних рішень; механізми легітимації політичних рішень). Психологія прийняття політичних рішень.

Розділ 2. Електронне урядування та електронна демократія

Тема 4. Сутність та зміст категорій «е-урядування» та «е-демократія»

Концептуальні засади електронного урядування та електронної демократії. Основні чинники та передумови впровадження е-урядування. Теоретична база е-урядування: теорія політичних мереж та теорія нового державного менеджменту. Адміністративна реформа та електронний уряд. Стратегії розвитку і-суспільства та е-урядування. Категорійно – понятійний апарат е-урядування. Визначення е-урядування. Мета, основні цілі та стратегічні завдання е-урядування. Основні принципи електронного урядування. Етапи е-урядування в Україні. Головні умови успішного впровадження е-урядування. Роль е-урядування в зменшенні рівня корупції – формула корупції.

Етапи створення е-урядування. Класична модель «Електронного урядування»: G2G (уряд уряду), G2B (уряд бізнесу), G2C (уряд громадянам), G2E (уряд службовцям). Ризики впровадження електронного урядування. Загальносвітові тенденції як фактор впливу. Електронне урядування в умовах криз.

Основи та концепції електронного урядування та електронної демократії. Мета, цілі, основні завдання та функції електронної демократії. Проблеми формування електронного урядування. Національний та зарубіжний досвід електронного урядування. Інституції в електронному урядуванні.

Електронний Уряд та Електронна демократія: технології, інструменти запровадження та функціонування. Категорійно-понятійний апарат е-демократії. Підходи до визначення сутності е – демократії. Переваги е – демократії. Фактори, що обмежують е – демократію. Основні засади та напрями розвитку е-демократії. Демократія електронної участі. Механізми електронної взаємодії органів влади з соціальними мережами.

Тема 5. Державна політика в інформаційній сфері

Державна інформаційна політика. Державні органи управління інформаційними процесами. Державний контроль в інформаційному просторі. Органи місцевого самоврядування у виробленні та реалізації інформаційного простору. Взаємодія органів державного управління та місцевого самоврядування у виробленні та реалізації національної інформаційної політики. Телерадіопростір. Національні інформаційні служби. Технічні характеристики та технічний захист національного інформаційного простору. Задоволення інформаційних запитів і потреб титульної нації. Зовнішні інформаційні впливи та їхня локалізація. Забезпечення єдності національного інформаційного простору. Державний, регіональний та муніципальний контроль за якісними і кількісними показниками інформаційного простору.

Тема 6. Організаційно-правове забезпечення е-урядування в Україні

Нормативно-правове та організаційне забезпечення впровадження електронного урядування та електронної демократії. Зміна повноважень органів влади в електронному урядуванні. Модель взаємодії суб'єктів Національної програми інформатизації (НПІ). Державне управління розвитком е-урядування (державні цільові програми; міжнародна ініціатива "Партнерство Відкритий Уряд"; Стратегія розвитку інформаційного суспільства; Зелена та Біла книги з електронного урядування; Стратегія сталого розвитку «Україна-2020»). Цілі, сектори та інструменти е-демократії. Досвід використання е-демократії в країнах ЄС. Цифрова нерівність. Динаміка розвитку взаємодії "Уряд – громадянин". Електронний парламент та електронні петиції, відкриті дані.

Розділ 3. Основні напрями публічної політики

Тема 7. Політика регіонального розвитку

Державна регіональна політика: сутність, принципи, завдання. Глобальні та внутрішні фактори впливу на формування державної регіональної політики та розвиток регіонів. Нормативно-правові засади формування та реалізації регіональної політики в Україні. Пріоритети та цілі політики регіонального розвитку. Державна стратегія регіонального розвитку. Законодавство у сфері регіонального розвитку

Тема 8. Місцеве самоврядування

Поняття та сутність місцевого самоврядування. Специфіка місцевого самоврядування в контексті публічної влади. Концепції місцевого самоврядування. Основні сутнісні ознаки місцевого самоврядування. Базові принципи місцевого самоврядування. Відображення теоретичних засад місцевого самоврядування у чинному законодавстві України. Конституційно-правові засади місцевого самоврядування в Україні. Механізми реалізації права на місцеве самоврядування. Специфіка безпосередньої та представницької демократії в системі місцевого самоврядування. Місцеве самоврядування та громадянське суспільство: кореляція статусів. Система місцевого самоврядування: елементний склад та функції. Специфіка феномену спроможності територіальних громад. Механізми формування спроможних територіальних громад в сучасній Україні. Організація взаємодії з інститутами громадянського суспільства у процесах формування і розвитку спроможних територіальних громад. Муніципальна консолідація (політика об'єднання та співробітництва територіальних громад). Алгоритми формування спроможних територіальних громад

Тема 9. Соціально-гуманітарна політика

Соціальна організація суспільства та соціальна політика. Поняття соціальної організації суспільства. Класичні і сучасні теорії соціальної організації суспільства. Історичні форми і культурні традиції соціальної організації суспільства. Неформальні та інституціоналізовані способи соціальної організації суспільства. Соціальні групи та соціальні інститути. Соціальна

структура суспільства. Соціальні статуси і соціальні ролі як ключові елементи соціальної організації суспільства. Соціальна нерівність і соціальна стратифікація. Соціальна мобільність і соціальний розвиток. Моделі соціальної організації і суспільства (демографічна, територіальна, етнічна, мовна, сімейна, професійна та ін.). Соціальні структури в країнах ЄС та особливості соціальної трансформації українського суспільства. Роль соціальної політики у забезпеченні сталого розвитку суспільства. Мета та завдання соціальної політики. Об'єкти, суб'єкти та принципи соціальної політики. Моделі соціальної політики. Основні напрями соціальної політики. Механізми формування та реалізації соціальної політики.

Соціальна безпека і соціальні ризики. Поняття та зміст соціальної безпеки. Соціальна безпека як стан захищеності життєвих інтересів особи, суспільства і держави. Об'єкти і суб'єкти соціальної безпеки. Критерії та механізми забезпечення соціальної безпеки. Роль соціальних стандартів і соціальних гарантій у забезпеченні соціальної безпеки людини і суспільства. Наукові підходи до трактування соціального ризику. Об'єкти і суб'єкти соціальних ризиків. Природа та особливості ідентифікації соціальних ризиків. Фактори і причини соціальних ризиків. Соціальні ризики внаслідок порушення соціальних прав та гарантій. Соціальна несправедливість як джерело соціальних ризиків. Особливості формування та реалізації публічної політики у забезпеченні соціальної безпеки та попередженні соціальних ризиків.

Формування єдиного гуманітарного простору. Поняття та структура єдиного гуманітарного простору. Формування єдиного гуманітарного простору в системі пріоритетів державної гуманітарної політики в Україні. Сфера мовних відносин як складова єдиного гуманітарного простору. Сфера культури в контексті розвитку єдиного гуманітарного простору. Інформаційна складова єдиного гуманітарного простору. Освітня сфера і єдиний гуманітарний простір. Сфера міжетнічних та міжконфесійних відносин у системі єдиного гуманітарного простору. Історична пам'ять як чинник формування єдиного гуманітарного простору. Вплив європейських ціннісно-культурних, мовних, етнополітичних та інших гуманітарних практик на формування єдиного гуманітарного простору в Україні. Національна ідентичність як показник цілісності і повноти гуманітарного простору

Тема 10. Представницька влада

Парламентаризм та організація влади (Parliamentarizm and organization of power)

1) *Природа, сутність, системні характеристики парламентаризму.* Поняття та характерні особливості представницької влади. Принципи парламентаризму в публічному управлінні й адмініструванні. Зовнішні та внутрішні чинники впливу на розвиток парламентаризму в Україні. 2) *Пряма і представницька демократія.* Сутність та особливості народовладдя. Принцип демократії в публічному управлінні й адмініструванні. Роль і місія політичних партій у демократичній, правовій, соціальній державі. Взаємодія органів представницької влади з громадськістю. 3) *Базові філософсько-світоглядні ідеї теорій парламентаризму.* Концепції соціальної рівності та народовладдя у суспільних відносинах, публічному управлінні й адмініструванні/

Історія парламентаризму (History of parliamentarizmu)/

1) *Генеza та еволюція парламентаризму (від античності до сучасності).* Організація влади в історії розвитку державності. Культурні традиції та звичаї різних держав щодо парламентаризму. Історичні постаті в розвитку вітчизняного та міжнародного парламентаризму. 2) *Витоки, становлення та розвиток представницької влади в Україні.* Етапи розвитку вітчизняного парламентаризму. Функції суб'єктів парламентської діяльності в різні історичні періоди розвитку України. Особливості розвитку вітчизняного парламентаризму в різні історичні періоди.

3) *Політичні реформи в Україні кінця ХХ - початку ХХІ ст. та метаморфози сучасного вітчизняного парламентаризму.* Сучасний стан розвитку парламентаризму в Україні. Рівні розвитку демократії в Україні в історичній ретроспективі. Причини політичної кризи в сучасній Україні та глобальні політичні процеси.

Парламентська діяльність (parliamentary activity)

1) *Парламентське право*. Суб'єкти та об'єкти парламентської діяльності. Сильні та слабкі сторони вітчизняного виборчого законодавства, Концепції етичної поведінки в парламентській діяльності. Відповідальність та особливості мовного мистецтва парламентаря.

2) *Парламентські процедури та законотворчий процес*. Прийняття рішень у процесі забезпечення законодавчої та законотворчої діяльності. Парламентські технології. Міжнародні стандарти парламентської діяльності у національному законодавстві й організації влади. Удосконалення функціонування сучасних суспільних інститутів та залучення громадськості до вироблення державної політики.

3) *Парламентська коаліція та опозиція*. Парламентська система та функції Верховної Ради України. Критерії ефективного функціонування парламенту. Особливості діяльності парламентів провідних держав-учасниць ЄС й України

Розділ 4. Порівняльна публічна політика

Тема 11. Аналіз публічної політики

Підходи до аналізу публічної політики. Цикл вироблення публічної політики. Середовище вироблення публічної політики. Аналіз стейкхолдерів та консультації з громадськістю у виробленні публічної політики. Компаративний аналіз публічної політики

Аналіз політичної культури України. Політична поведінка. Аналіз процесу публічної політики в Україні. Аналіз політичної реформи. Прискорення процесу демократизації в Україні. Цикл вироблення публічної політики. Середовище вироблення публічної політики. Аналіз стейкхолдерів та консультації з громадськістю у виробленні публічної політики. Вироблення рекомендацій замовникам аналізу публічної політики. Вибір найоптимальніших альтернатив. Компаративний аналіз публічної політики. Забезпечення суспільного інтересу

Тема 12. Моніторинг і оцінювання в публічній політиці.

Політика, що базується на доказах Підготовка аналітичних документів. Моніторинг публічної політики. Механізм реалізації та оцінювання публічної політики. Роль аналітичного документа в процесі вироблення публічної політики. Основні види аналітичних документів. Структура аналітичного документа. Етапи підготовки аналітичних документів.

Політичні міжнародні відносини. Форми міжнародної взаємодії. Національні інтереси. Геополітичний аспект національних інтересів. Внутрішньополітичний аспект національних інтересів. Аналіз України як суб'єкта міжнародних відносин. Міжнародна політика України. Безпекова складова публічної політики України. Україна і Європа: порівняльний аналіз форм політичної участі населення.

Дослідження процесу публічної політики в Україні. Основні методи дослідження. Стратегічний та робочі плани дослідження. Етапи підготовки дослідження. Узгодження організаційних питань. Підготовка первинної інформації. Аналіз результатів дослідження. Формулювання висновків і рекомендацій. Рушійні сили суспільно-політичного розвитку незалежної України. Суб'єкти суспільного життя. Політична свідомість. Альтернативні ідеї змін. Стратегічні напрямки політики добробуту населення. Моніторинг політики реформ в Україні.

Теми семінарських занять

Семінар 1. Тема 1. Сутність публічної політики

1. Сутність публічної політики.
2. Взаємозв'язок політики та управління.
3. Моделі "New Public Management" та «Good Governance»
4. Політичні мережі в публічному управлінні.
5. Політика і управління в умовах суспільно-політичної нестабільності.

Література

№№ 1; 8; 10; 11; 16; 18; 20-23; 30; 34;37.

Семінар 2. Тема 3. Політичні процеси та прийняття політичних рішень

1. Політичний процес: поняття, суб'єкт, об'єкт.
2. Політичні відносини: сутність, основні форми.
3. Влада як суспільне явище: сутність, види, ознаки. Політична й державна влада, їх співвідношення, функції. Легітимність влади.
4. Політична й парламентська опозиція: сутність, функції, типологія.
5. Поняття «політичного» та «політико-управлінського» рішення.
6. Вироблення та реалізація рішень у сфері державно-владних відносин.

Література

№№ 2; 4; 6; 8;10; 11;15; 16; 18-20; 26-29; 38.

Семінар 3. Тема 4. Сутність та зміст категорій «е-урядування» та «е-демократія»

1. Концептуальні засади електронного урядування та електронної демократії. Теоретична база е-урядування: теорія політичних мереж та теорія нового державного менеджменту.
2. Категорійно – понятійний апарат е-урядування. Визначення е-урядування. Мета, основні цілі, стратегічні завдання, етапи е-урядування в Україні.
3. Категорійно-понятійний апарат е-демократії. Підходи до визначення сутності е – демократії.
4. Стратегії розвитку і-суспільства та е-урядування.
5. Інституції в електронному урядуванні. Роль е-урядування в зменшенні рівня корупції – формула корупції.
6. Демократія електронної участі. Механізми електронної взаємодії органів влади з соціальними мережами.

Література

№№ 13; 14; 17; 21; 31; 36;40; 42-46; 51 – 56.

Семінар 4. Тема 5. Державна політика в інформаційній сфері

1. Державна інформаційна політика.
2. Державні органи управління інформаційними процесами. Державний контроль в інформаційному просторі.
3. Органи місцевого самоврядування у виробленні та реалізації інформаційного простору. Взаємодія органів державного управління та місцевого самоврядування у виробленні та реалізації національної інформаційної політики.
4. Телерадіопростір. Національні інформаційні служби. Забезпечення єдності національного інформаційного простору.
5. Зовнішні інформаційні впливи та їхня локалізація.

Література

№№ 2;3;7;17; 23; 35; 40; 42; 46; 49; 56.

Семінар 5. Тема 8. Місцеве самоврядування

1. Поняття та сутність місцевого самоврядування. Специфіка місцевого самоврядування в контексті публічної влади.
2. Концепції місцевого самоврядування.
3. Конституційно-правові засади місцевого самоврядування в Україні.
4. Система місцевого самоврядування: елементний склад та функції. Специфіка феномену спроможності територіальних громад.
5. Специфіка безпосередньої та представницької демократії в системі місцевого самоврядування.
6. Місцеве самоврядування та громадянське суспільство: кореляція статусів.

Література

№№ 8; 12; 15; 17-22; 24; 27; 28; 31; 32; 41; 48; 55; 57.

Семінар 6. Тема 9. Соціально-гуманітарна політика

1. Соціальна організація суспільства. Моделі соціальної організації і суспільства (демографічна, територіальна, етнічна, мовна, сімейна, професійна та ін.).
2. Мета, завдання, об'єкти, суб'єкти, напрями, моделі, напрями соціальної політики.. Механізми формування та реалізації соціальної політики.
3. Соціальна безпека і соціальні ризики. Соціальні стандарти і соціальні гарантії у забезпеченні соціальної безпеки людини і суспільства. Об'єкти і суб'єкти соціальних ризиків.
4. Гуманітарна політика: сутність, об'єкт, суб'єкти, мета напрями.
5. Поняття та структура єдиного гуманітарного простору. Формування єдиного гуманітарного простору в системі пріоритетів державної гуманітарної політики в Україні: сфера мовних відносин, сфера культури, освітня сфера, сфера міжетнічних та міжконфесійних відносин, історична пам'ять.
6. Національна ідентичність як показник цілісності і повноти гуманітарного простору

Література

№№ 10; 15; 18; 20; 22; 24; 27; 28; 39; 50.

Семінар 7. Тема 11. Аналіз публічної політики

1. Цикл вироблення публічної політики.
2. Середовище вироблення публічної політики.
3. Аналіз стейкхолдерів та консультації з громадськістю у виробленні публічної політики.
4. Компаративний аналіз публічної політики

Література

№№ 4; 5; 18; 20; 21; 25; 29; 39; 47.

Семінар 8. Тема 12. Моніторинг і оцінювання в публічній політиці

1. Моніторинг публічної політики. Механізм реалізації та оцінювання публічної політики.
2. Аналітичний документ у процесі вироблення публічної політики: основні види, структура, етапи підготовки.
3. Аналіз України як суб'єкта міжнародних відносин. Міжнародна політика України.
4. Дослідження процесу публічної політики в Україні. Основні методи, стратегічний, робочі плани, етапи дослідження.
5. Формулювання висновків і рекомендацій. Альтернативні ідеї змін.
6. Моніторинг політики реформ в Україні

Література

№№ 4; 5; 9; 18; 20; 25 – 27; 29; 39.

Вимоги щодо активності роботи студентів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти

Опитування. На семінарських заняттях проводиться пілотне опитування, що являє собою опитування всіх присутніх студентів групи, або вибіркове опитування частини студентів групи. Запитання з теми (кількох тем), яка готувалася на семінарське заняття, передбачають чітку коротку відповідь (наприклад, дати визначення гуманітарної політики; охарактеризувати моделі соціальної політики; перелічити основні закони, що забезпечують здійснення соціального захисту). При опитуванні теми семінарського заняття кожен студент має право відповісти лише один раз. Студент, що дає правильну відповідь, аргументовано подає матеріал за тему отримує 1 бал.

Доповідь. За одним із питань для обговорення студент може підготувати доповідь, відповідь на яку не перевищуватиме 3 хвилин (3 бали)

Письмовий контроль. Оперативний письмовий контроль (тести) проводиться протягом 10-15 хвилин на початку або наприкінці останнього семінару в 1, 2, 3 розділах. Кількість питань (тестів) в одному блоці визначає викладач. Оцінюється письмова відповідь з теми в 1 бал.

Міністерство освіти і науки України
Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна
Кафедра економіки та менеджменту

Самостійна робота
з дисципліни
Публічна політика
для здобувачів денної форми навчання

Спеціальність (напрямок) _____074 Публічне управління та адміністрування

Спеціалізація   Публічне управління та адміністрування

Розроблено:
Сичова Вікторія Вікторівна,
доктор наук з державного управління, професор

2018/2019 навчальний рік

Теми рефератів

1. Взаємозв'язок політики та управління.
2. Політична система як система управління публічними справами.
3. Цілі та засоби публічно-управлінської діяльності.
4. Особливості вироблення та реалізації політичного курсу.
5. Поняття «інституту» в політиці та публічному управлінні.
6. Політичні інститути як складові політичної системи.
7. Держава як політичний інститут.
8. Політичний процес.
9. Поняття «політичного» та «політико-управлінського рішення».
10. Вироблення та реалізація рішень у сфері державно-владних відносин.
11. Організація та структура публічної влади в Україні.
12. Основні чинники та передумови впровадження електронного урядування.
13. Теоретична база електронного урядування: теорія політичних мереж, теорія нового державного менеджменту, теорії сервісної держави та належного урядування.
14. Стратегії розвитку інформаційного суспільства та електронного урядування.
15. Категорійно-понятійний апарат електронного урядування та електронної демократії.
16. Мета, принципи, основні цілі та стратегічні завдання електронного урядування та електронної демократії.
17. Основи та концепції електронного урядування та електронної демократії.
18. Національний та зарубіжний досвід розвитку електронного урядування
19. Державна регіональна політика: сутність, принципи, завдання.
20. Глобальні та внутрішні фактори впливу на формування державної регіональної політики та розвиток регіонів.
21. Нормативно-правові засади формування та реалізації регіональної політики в Україні.
22. Пріоритети та цілі політики регіонального розвитку.
23. Державна стратегія регіонального розвитку. Законодавство в сфері регіонального розвитку.
24. Поняття та сутність місцевого самоврядування.
25. Специфіка місцевого самоврядування в контексті публічної влади.
26. Концепції місцевого самоврядування.
27. Основні сутнісні ознаки та базові принципи місцевого самоврядування.
28. Конституційно-правові засади місцевого самоврядування в Україні.
29. Місцеве самоврядування та громадянське суспільство: кореляція статусів.
30. Система місцевого самоврядування: елементний склад та функції. Специфіка феномену спроможності територіальних громад.
31. Механізми формування спроможних територіальних громад в сучасній Україні.
32. Муніципальна консолідація (політика об'єднання та співробітництва територіальних громад).
33. Алгоритми формування спроможних територіальних громад.
34. Поняття соціальної організації суспільства.
35. Класичні і сучасні теорії соціальної організації суспільства.
36. Соціальні групи та соціальні інститути.
37. Соціальна структура суспільства. Соціальна нерівність і соціальна стратифікація.
38. Соціальна мобільність і соціальний розвиток.
39. Мета, завдання, об'єкти, суб'єкти та принципи соціальної політики.
40. Моделі та основні напрями соціальної політики.
41. Механізми формування та реалізації соціальної політики.
42. Соціальна безпека і соціальні ризики.
43. Поняття та структура єдиного гуманітарного простору.

44. Формування єдиного гуманітарного простору в системі пріоритетів державної гуманітарної політики в Україні.
45. Національна ідентичність як показник цілісності і повноти гуманітарного простору.
46. Природа, сутність, системні характеристики парламентаризму.
47. Пряма і представницька демократія.
48. Базові філософсько-світоглядні ідеї теорій парламентаризму.
49. Генеза та еволюція парламентаризму (від античності до сучасності).
50. Витоки, становлення та розвиток представницької влади в Україні.
51. Політичні реформи в Україні кінця XX – початку XXI ст. та метаморфози сучасного вітчизняного парламентаризму.
52. Парламентське право.
53. Парламентські процедури та законотворчий процес
54. Парламентська коаліція та опозиція.
55. Підходи до аналізу публічної політики.
56. Різноманіття аналітичних підходів до дослідження публічної політики.
57. Цикл вироблення публічної політики.
58. Середовище вироблення публічної політики.
59. Аналіз стейкхолдерів та консультації з громадськістю у виробленні публічної політики.
60. Компаративний аналіз публічної політики.
61. Моніторинг публічної політики.
62. Механізм реалізації та оцінювання публічної політики.
63. Роль аналітичного документа в процесі вироблення публічної політики.
64. Основні види аналітичних документів.
65. Структура аналітичного документу.
66. Етапи підготовки аналітичного документу
67. Соціальна сфера в системі життєдіяльності суспільства
68. Гуманітарна політика в Україні.
69. Аграрна політика в Україні.
70. Інформаційна політика в Україні.
71. Політика в освітній сфері управління.
72. Культурна політика держави.
73. Децентралізація влади в Україні.
74. Проблеми місцевого самоврядування в Україні.
75. Нормативно-правове регулювання місцевого самоврядування.
76. Інституційний розвиток місцевого самоврядування.
77. Розвиток демократичних форм участі громадян на місцевому рівні.

Реферат. На семінарському занятті студент може захистити реферат (5 балів).

За кожную складову (актуальність, зміст, висновки, список літератури, захист) по 1 балу.

Міністерство освіти і науки України
Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна
Кафедра економіки та менеджменту

ЗАВДАННЯ ДЛЯ ПОТОЧНОГО КОНТРОЛЮ
з дисципліни
Публічна політика
для здобувачів денної форми навчання

Спеціальність (напрямок) _____074 Публічне управління та адміністрування

Спеціалізація   Публічне управління та адміністрування

Розроблено:
Сичова Вікторія Вікторівна,
доктор наук з державного управління, професор

2018/2019 навчальний рік

ВАРІАНТИ ЗАВДАНЬ КОНТРОЛЬНОЇ РОБОТИ

Контрольна робота 1
з дисципліни «Публічна політика»

Виконав(ла) студент(ка) групи ____, ____, курсу

ПІБ

Варіант 1

оцінюються по 1 балу за кожне питання

1. Фактори, що забезпечують стабільність і демократичність політичної системи:

- а) концентрація влади в руках президента б) концентрація влади в руках прем'єр-міністра
в) механізм стримувань і противаг г) централізація політичної влади

2. Політична система України до Революції 2013 р. мала ознаки:

- а) пропорційна виборча система б) змішана виборча система в) політичний механізм формування уряду
г) адміністративний механізм формування уряду
д) надмірна концентрація влади в руках президента е) поєднання політики і бізнесу
є) відсутність парламентської опозиції ж) біпартійна система з) багатопартійна система

3. На ерозію влади найбільше впливає такий фактор:

- а) воля особистості б) вільні ЗМІ в) авторитарний режим г) всі відповіді правильні.

4. Політична влада на відміну від адміністративної, НЕ включає:

- а) владу голови Національного банку України б) владу голів регіонального самоврядування
в) владу голів місцевого самоврядування г) владу міністрів

5. В якому із названих суджень відображено легітимність участі:

- а) довіряю владі тому, що її очолює король
б) довіряю владі тому, що вона поважає національні святині
в) довіряю владі тому, що можу її обирати і впливати на прийняття нею рішень
г) довіряю владі тому, що вона діє в рамках конституції та законів

....

Критерії оцінювання здобувачів вищої освіти

Поточний контроль є підсумком певного етапу вивчення дисципліни. Його мета – виявлення проміжних результатів засвоєння студентами змісту навчальної дисципліни. Поточний контроль проводиться в формі письмової контрольної роботи за окремими частинами дисципліни – змістовими розділами: I розділ – теми 1-3; 2 змістовий розділ – теми 4-6 ; 3 змістовий розділ – теми 7-10.

До поточного контролю можуть включатися теми, які винесені для самостійної роботи.

Оцінювання поточного контролю здійснюється за 10-бальною шкалою (за тест з кожного розділу). Письмова контрольна робота містить «закриті» питання – по 1 балу за одне питання.

У разі використання недозволених джерел і підказок студент отримує 0 балів. Критерії оцінювання доводяться до студентів перед поточним контролем.

Якщо з поважних причин студент був відсутнім на контрольній роботі, він має право звернутись до викладача і написати відповідну контрольну роботу протягом семестру, але не пізніше, ніж за два тижні до початку сесії

Міністерство освіти і науки України
Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна
Кафедра економіки та менеджменту

ЗАВДАННЯ ДЛЯ ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ
(залік)
з дисципліни
Публічна політика
для здобувачів денної форми навчання

Спеціальність (напрямок) ____074 Публічне управління та адміністрування

Спеціалізація   Публічне управління та адміністрування

Розроблено:
Сичова Вікторія Вікторівна,
доктор наук з державного управління, професор

2018/2019 навчальний рік

Орієнтовні питання до підсумкового семестрового контролю:

1. Сутність категорії «публічна політика».
2. Понятійно-категоріальний апарат з питань політики.
3. Теорії та концепції публічної політики. Розвиток політичної думки у світовому контексті.
4. Взаємозв'язок політики та управління.
5. Публічне узгодження інтересів держави і суспільства.
6. Політичний простір.
7. Реалізація політики.
8. Поняття «інституту» в політиці та публічному управлінні.
9. Політичні інститути як складові політичної системи.
10. Держава як політичний інститут.
11. Інституціональне середовище.
12. Політична реформа.
13. Публічна сфера.
14. Політична діяльність. Політичне життя.
15. Суспільно-політична взаємодія суб'єктів політичного процесу.
16. Форми політичної діяльності. Політична участь. Класифікація політичної участі.
17. Політична система як система управління публічними справами.
18. Організація та структура публічної влади в Україні.
19. Відносини між державою і партіями.
20. Відносини держави і груп тиску.
21. Особливості вироблення та реалізації політичного курсу.
22. Узгодженість дій публічної влади та громадян.
23. Взаємодія державних органів з громадськістю.
24. Децентралізація державної влади.
25. Легальна політична опозиція.
26. Легальне лобювання групових інтересів.
27. Влада як суспільний феномен. Політична влада та її основні риси. Політична влада в Україні.
28. Політична корупція в Україні. Чинники запобігання проявів корупції на основі міжнародного досвіду.
29. Відкритість влади. Публічний контроль за діяльністю органів державної влади
30. Вироблення та реалізація рішень у сфері державно-владних відносин.
31. Класифікація політичних рішень. Програмування політичних дій.
32. Політичний документ.
33. Акти і процедури.
34. Процеси прийняття та виконання політичних рішень на центральному рівні управління.
35. Процеси прийняття та виконання політичних рішень на місцевому рівні управління.
36. Мета, принципи, основні цілі та стратегічні завдання електронного урядування та електронної демократії.
37. Теоретична база електронного урядування: теорія політичних мереж, теорія нового державного менеджменту, теорії сервісної держави та належного урядування.
38. Сутність та зміст електронної демократії.
39. Комунікації при формуванні публічної політики.
40. Національний та зарубіжний досвід розвитку електронного урядування та електронної демократії.
41. Етапи впровадження електронного урядування в Україні.
42. Інформаційна безпека

43. Інформаційне суспільство. Суспільство знань. Основні індекси рівня розвитку інформаційного суспільства.
  44. Інформаційна інфраструктура та послуги електронного парламенту
  45. Портал публічних послуг.
  46. Інформаційний простір.
  47. Інформаційні системи для регіональних інститутів та місцевих органів влади.
- Інформаційні електронні ресурси.
48. Електронний документообіг.
  49. Концепція розвитку е-урядування в Україні.
  50. Е-урядування та політичні технології.
  51. Е-урядування як ефективна платформа боротьби з корупцією.
  52. Е-декларування.
  53. Стан та перспективи е-урядування в центральних і місцевих органах виконавчої влади.
  54. Система органів влади щодо захисту інформації.
  55. Технології захисту інформації.
  56. Правове забезпечення е-урядування в Україні.
  57. Специфіка місцевого самоврядування в контексті публічної влади.
  58. Основні сутнісні ознаки та базові принципи місцевого самоврядування.
  59. Конституційно-правові засади місцевого самоврядування в Україні
  60. Місцеве самоврядування та громадянське суспільство: кореляція статусів.
  61. Система місцевого самоврядування: елементний склад та функції.
  62. Компетенції органів місцевого самоврядування та їх повноваження.
  63. Відповідальність органів місцевого самоврядування.
  64. Роль місцевого самоврядування в забезпеченні сталого розвитку країни.
  65. Крайні українські практики місцевого самоврядування.
  66. Специфіка феномену спроможності територіальних громад
  67. Політика об'єднання та співробітництва територіальних громад
  68. Генеза та еволюція парламентаризму (від античності до сучасності).
  69. Витоки, становлення та розвиток представницької влади в Україні.
  70. Політичні реформи в Україні кінця ХХ – початку ХХІ ст. та метаморфози сучасного вітчизняного парламентаризму.
  71. Парламентські процедури та законотворчий процес
  72. Парламентська коаліція та опозиція.
  73. Підходи до аналізу публічної політики.
  74. Сутність і структура політичної культури. Аналіз політичної культури України.
  75. Форми взаємодії публічної політики. Аналіз процесу публічної політики в Україні.
  76. Політичні конфлікти.
  77. Аналіз політичної реформи.
  78. Цикл та середовище вироблення публічної політики.
  79. Аналіз стейкхолдерів та консультації з громадськістю у виробленні публічної політики.
  80. Вироблення рекомендацій замовникам аналізу публічної політики. Вибір найоптимальніших альтернатив.
  81. Компаративний аналіз публічної політики.
  82. Забезпечення суспільного інтересу.
  83. Моніторинг публічної політики.
  84. Механізм реалізації та оцінювання публічної політики.
  85. Основні види, структура, етапи підготовки аналітичних документів.
  86. Аналіз України як суб'єкта міжнародних відносин.
  87. Безпекова складова публічної політики України.

ВАРІАНТИ ЗАВДАНЬ ДЛЯ ЗДАЧІ ЗАЛІКУ

Залікова робота

з дисципліни «Публічна політика»

Виконав(ла) студент(ка) групи ____, ____ курсу

ШБ

Варіант 1

1. Взаємозв'язок політики та управління (10 балів)
2. Відносини держави і груп тиску (10 балів)
3. Ситуаційне завдання (20 балів):

Реалізація Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про звернення громадян» від 02.07.2015 № 577-VIII щодо електронного звернення та електронної петиції» сприяє становленню ефективного діалогу між органами державної влади, органами місцевого самоврядування і громадянами, зростанню довіри населення, а також уможливорює оперативне реагування держави та органів місцевого самоврядування на суспільні виклики та ініціативи, до органів державної влади та органів місцевого самоврядування, їх посадових осіб.

1. Які наслідки, як позитивні, так і негативні, на Вашу думку, може нести така форма електронного звернення в нашій країні?

2. З якою актуальною проблемою, що потребує оперативного реагування, Ви б як автор (ініціатор) електронної петиції звернулися?

Оцінювання здобувачів вищої освіти при проведенні семестрового заліку

Результати семестрового заліку – «зараховано» або «не зараховано», виводиться за сумою балів, набраних студентом протягом семестру (з урахуванням самостійної роботи, поточного й проміжного контролю), що дає змогу оцінити знання студентом усього курсу дисципліни.

Студенти повинні набрати протягом семестрового навчання максимально 60 балів, але не менше як у 35 балів виконують письмове підсумкове залікове завдання. Таке завдання містить 4 завдання. Мінімальна кількість балів, необхідна для одержання заліку – 50 балів.

Критерії оцінювання залікових завдань

Повна відповідь на теоретичні питання, яка оцінюється в 6 балів, повинна відповідати таким вимогам:

- 1) розгорнутий, вичерпний виклад змісту даної у питанні проблеми;
- 2) виявлення творчих здібностей у розумінні, викладенні й використанні навчально-програмного матеріалу;
- 3) здатність здійснювати порівняльний аналіз різних теорій, концепцій, підходів та самостійно робити логічні висновки й узагальнення; знання історії створення таких теорій та еволюції поглядів основних представників;
- 4) демонстрація здатності висловлення та аргументування власного ставлення до альтернативних поглядів на дане питання;
- 5) засвоєння основної та додаткової літератури.

Відповідь на 1-2 завдання оцінюється по 10 балів

Відповідь на приведену ситуацію оцінюється в 20 балів, якщо студент дає конкретні аргументи рішення заданої ситуації, не допускає грубі помилки у змісті відповіді, робить правильні висновки.

Виконання студентами залікового завдання має носити виключно самостійний характер. Тому, за використання заборонених джерел (шпаргалок, засобів зв'язку та ін.) чи підказок студент знімається з заліку.

Результати заліку оцінюються в діапазоні від 0 до 100. У разі, коли відповіді студента оцінені менше ніж в 50 балів, він отримує незадовільну оцінку за результатами заліку.

Оцінювання знань студентів при підсумковому контролі здійснюється відповідно до наведеної шкали:

Шкала оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності протягом семестру	Оцінка за національною шкалою для заліку
90-100	зараховано
70-89	
50-69	
1-49	не зараховано

Рекомендована література

Базова

1. Антологія мирової політичної думки : в 5 т. / Нац. обществ.-науч. фонд. Академія політ. наук. [рук. науч. проекту Г. Ю. Семігін]. – М. : Мысль, 1997. – Т. 2. Зарубежна політична думка ХХ в. / [редкол. : Т. А. Алексеева (отв. ред.) и др. ; сост. Г. К. Ашин, Е. Г. Морозова].
2. Баровська, А.В. Інституційне забезпечення державної комунікативної політики : досвід країн Європи аналітична доповідь. А.В. Баровська; Інститут стратегічних досліджень. – К. : НІСД, 2014. – 72 с. – (Серія «Інформаційні стратегії», випуск 4).
3. Баришполец, О.Т. Брехня в інформаційному просторі та між особовою комунікацією : монографія. / О.Т. Баришполец. – Кіровоград : Імекс-ЛТД, 2013. – 648 с.
4. Варенко В.М. Інформаційно-аналітична діяльність : навч. посіб. / В.М. Варенко; Нац. авіац. ун-т, Мін-во освіти і науки України. – К. : Університет «Україна», 2014. – 417 с.
5. Веймер Девід Л. Аналіз політики: Концепції і практика : пер. с англ. К. : Вид-во Соломії Павличко «Основи», 2000
6. Влада політична / В.М. Козаков, А.М. Половинець // Енциклопедія державного управління [Текст] : у 8 т. / наук.-ред. кол. : Ю. В. Ковбасюк (голова) [та ін.]. Національна академія державного управління при Президентові України. – К. : НАДУ, 2011. – Т. 1 : Теорія державного управління / наук.-ред. кол. : В. М. Князев (співголова), І. В. Розпутенко (співголова) [та ін.]. – 2011. – с. 95–97.
7. Гнатюк С.Л. Особливості захисту персональних даних у сучасному кіберпросторі : правові та техніко-технологічні аспекти : аналітична доповідь. / С.Л. Гнатюк; Національний інститут стратегічних досліджень. – К. : НІСД, 2014. – 92 с. – (Серія «Інформаційні стратегії», випуск 3).
8. Громадянське суспільство та публічна політика / уклад. С. І. Вировий, О. Р. Титаренко, І.В. Рейтерович. – К. : Вид-во НАДУ, 2009. – 52 с.
9. Групи інтересів та політичні відносини в публічній політиці / уклад. І.В. Рейтерович. – К. : НАДУ, 2009. – 42 с.
10. Державна політика: підручник. / Ред. кол.: Ю.В. Ковбасюк (голова), К.О. Ващенко (заст. голови) [та ін.]; Національна академія державного управління при Президентові України. – К. : НАДУ, 2014. – 448 с.
11. Довіра до влади / В. В. Сичова // Енциклопедія державного управління [Текст] : у 8 т. / наук.-ред. кол. : Ю. В. Ковбасюк (голова) [та ін.]. Національна академія державного управління при Президентові України. – К. : НАДУ, 2011. – Т. 8 : Публічне врядування / наук.-ред. кол. : В. С. Загорський (голова), С. О. Телешун (співголова) [та ін.]; Львівський регіональний інститут державного управління Національна академія державного управління при Президентові України. – Львів : ЛРІДУ НАДУ, 2011. – С. 189–191
12. Дунаєв І. В. Публічна регіональна економічна політика в Україні: формування механізмів модернізації / І.В. Дунаєв. – Харків : Магістр, 2017. – 295 с.
13. Електронне урядування : навч. посіб. / Семенченко А.І. [та ін.]; За ред. А.І. Семенченка. – Херсон : Грін Д.С., 2014. – 391 с.
14. Електронне урядування: підруч. / Авт. кол. : В.П.Горбулін, Н.В. Грицяк, А.І. Семенченко, О.В. Карпенко [та ін.]; За заг. ред. проф. Ю.В. Ковбасюка; Наук. ред. проф. Н.В. Грицяк, проф. А.І. Семенченка; Національна академія державного управління при Президентові України. – К. : НАДУ, 2014. – 352 с.
15. Конституція України із змінами, внесеними згідно із Законом № 2222-IV від 08.12.2004, ВВР, 2005, № 2, ст. 44. // Відом. Верховної Ради України. – 1996. – № 30. – Ст. 141.
16. Колбеч Г. К. Політика: Основні концепції в суспільних науках / Г.К. Колбеч; пер. з англ. О. Дем'янчука. – К. : Видавн. дім "КМ Академія", 2004. – 127 с.
17. Нормативно-правові засади та відповідальність в публічній політиці в Україні : навч. посіб. / уклад. С. О. Телешун, С. В. Ситник. – К. : НАДУ, 2009. – 54 с.

18. Парсонс В. Публічна політика: Вступ до теорії й практики аналізу політики / В. Парсонс ; пер. з англ. О. Дем'янчука. – К. : Видавн. дім "Києво-Могилян. акад.", 2006. – 549 с.
19. Політичні інститути та процеси публічної політики / уклад. С. О. Телешун, С.В. Ситник. – К. : НАДУ, 2009. – 40 с.
20. Публічна політика : навч. посіб. / авт.кол : С.О.Телешун, С.В. Ситник, І.В. Рейтерович та ін. ; за заг.ред С.О. Телешуна, д-ра політ.н., проф. – К., 2016. – 340 с.
21. Реформування управління та публічна політика / уклад. С. О. Телешун, Н.М. Дармограй. – К. : Вид-во НАДУ, 2009. – 48 с.
22. Мельник А.Ф. Публічний сектор і державна політика в демократичному суспільстві / А.Ф. Мельник, Длугопольський О.В. - Тернопіль : Економічна думка, 2008
23. Мережеві спільноти та інформаційні ресурси публічної політики / уклад. С.О. Телешун, С.В. Ситник. – К. : НАДУ, 2009. – 44 с.
24. Метьюз Д. Політика місцевої громади : посіб. з курсу "Громадянська демократія" / Д. Метьюз, Н. Макафі. – Львів : ЦПД, 2001. – 36 с. – Режим доступу : http://westukr.itgo.com/p_1_gromada.pdf
25. Пал Л.А Аналіз державної політики : пер. с англ. / Л.А. Пал. – К. : Основи, 1999
26. Рудич Ф.М. Політична влада і опозиція в Україні: порівняльний аналіз із зарубіжними країнами / Ф.М. Рудич. – К. : ІПіЕНД ім. І.Ф. Кураса, 2016.
27. Сичова В.В. Інститут політичної опозиції як чинник підвищення знанневості та дієвості територіальної громади / В. В. Сичова // Територіальна громада: знанневість, дієвість : монографія / [Ю. О. Куц, В. М. Сінченко, В. В. Сичова та ін.] ; за заг. ред. Ю. О. Куца. – Х. : Віровець А.П. «Апостроф», 2011. – С. 161–176
28. Територіальна громада: знанневість, дієвість : монографія / [Ю. О. Куц, В. М. Сінченко, В. В. Сичова та ін.] ; за заг. ред. Ю. О. Куца. – Х. : Віровець А.П. «Апостроф», 2011.
29. Эддоус М. Методы принятия решений / М. Эддоус, Р. Стэнсфилд ; пер. с англ. ; под ред. член.-кор. РАН И. И. Елисеевой. – М. : Аудит, ЮНИТИ, 1997. – 590 с.

Допоміжна література

30. Публічна політика та управління : наук. розробка / авт. кол. : С. О. Телешун, О. Р. Титаренко, С. В. Ситник, С. І. Вировий. – К. : НАДУ, 2010. – 36 с.
31. Телешун С. О. Нові політичні реалії і процес формування засад громадянського суспільства / С. О. Телешун // Політ. менеджмент. – 2008. – № 1(28). – С. 3–8.
32. Телешун С. О. Конституційно-правова відповідальність в умовах формування засад громадянського суспільств / С. О. Телешун // Зб. наук. пр. КНУВС. – 2008. – № 1. – С. 15–18.
33. Телешун С. О. Політико-економічні інтереси групи впливу та "лобізм по українськи" / С. О. Телешун, І. В. Рейтерович // Право України. – 2008. – № 3. – С. 105–108.
34. Титаренко О. Р. публічна політика та демократія: Сучасний вимір (політико-філософський аналіз) / О. Р. Титаренко // Трибуна. – 2008. – № 9. – С. 12–15.
35. Телешун С.О. Практикум з інформаційно-аналітичної діяльності у публічній політиці та роботі правоохоронних органів і спеціальних служб : монографія / С.О. Телешун. – К. ; Севастополь, 2009. – 170 с.
36. Семенченко А. І. Європейські механізми Зеленої та Білої книг в електронному урядуванні в Україні : навчально-методичні матеріали. / А. І. Семенченко ; Національна академія державного управління при Президентіві України, Інститут підвищення кваліфікації керівних кадрів. – К. : НАДУ, 2015. 40 с.
37. Сичова В.В. Проблеми розвитку професійної компетентності державного службовця в Україні / В.В. Сичова // Інституційне забезпечення кадрової політики у державному управлінні: становлення та розвиток : матеріали щоріч. Всеукр. наук.-практ. конф. за міжнар. участю (Київ, 29 трав. 2015 р.) / за заг. ред. Ю.В. Ковбасюка, А.І. Семенченка, С.В. Загороднюка. – К. : НАДУ, 2015. – С. 239–241.

38. Сичова В.В. Інститут політичної опозиції в системі державного управління: європейський вимір : монографія / В. В. Сичова. – Х. : Вид-во ХарПІ НАДУ «Магістр», 2010. – 220 с.

39. Soe Christian Comparative politics, 96/97. – 14 ed . Guilford : Dushkin Publishing Group : Brown & Benchmark, 1996 . – 272 с. – (Annual editions)

Інформаційні ресурси

40. Окінавська хартія глобального інформаційного суспільства [Електронний ресурс] : Міжнародний документ від 22.07.2000 р. – Режим доступу: http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/998_163.

41. Про адміністративні послуги – [Електронний ресурс] : Закон України від 06.09.2012 р. № 5203-VI (зі змінами). – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/5203-17/ed20140101>.

42. Про доступ до публічної інформації: Закон України від 13.01.2011 р. № 2939-VI (зі змінами). – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/2939-17>.

43. Про електронні документи та електронний документообіг [Електронний ресурс] : Закон України від 22.05.2003 р. № 851-IV (зі змінами). – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/851-15>.

44. Про електронний цифровий підпис: Закон України від 22.05.2003 р. № 851-IV (зі змінами). – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/852-15>.

45. Про захист персональних даних [Електронний ресурс] : Закон України від 01.07.2010 р. № 2297-IV (зі змінами). – Режим доступу : <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2297-17>.

46. Про інформацію [Електронний ресурс] : Закон України від 02.10.1992 р. № 2657-XII (зі змінами). – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2657-12>.

47. Питання впровадження єдиної державної політики реформ в Україні – [Електронний ресурс] : Указ Президента України від 19.01.2015 № 22/2015 (зі змінами і доповненнями). – Режим доступу: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/22/2015>.

48. Про місцеве самоврядування в Україні [Електронний ресурс] : Закон України від 21 травня 1997 року № 280/97-ВР // Відомості Верховної Ради України. – 1997. – № 24. - Ст.170.

49. Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 27.01.2016 «Про Стратегію кібербезпеки України» [Електронний ресурс] : Указ Президента України від 15.03.2016 № 96/2016. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/96/2016>.

50. Про стратегію сталого розвитку «Україна – 2020»: Указ Президента України від 12.01.2015 № 5/2015. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/5/2015>.

51. Про електронний обмін службовими документами в органах виконавчої влади [Електронний ресурс] : Постанова Кабінету Міністрів України від 17.07.2009 № 733 (зі змінами). – Режим доступу: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/733-2009-%D0%BF>.

52. Про затвердження плану заходів щодо реалізації Концепції розвитку електронного урядування в Україні [Електронний ресурс] : Розпорядження Кабінету Міністрів України від 26 вересня 2011 р. № 1014-р.– Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/1014-2011-%D1%80>

53. Про затвердження плану заходів з впровадження Ініціативи «Партнерство «Відкритий Уряд» [Електронний ресурс] : Розпорядження Кабінету Міністрів України від 18 липня 2012 р. № 514-р (зі змінами). – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/514-2012-%D1%80>

54. Про затвердження плану заходів з впровадження Ініціативи «Партнерство «Відкритий Уряд» у 2014-2015 роках» [Електронний ресурс] : Розпорядження Кабінету Міністрів України від 26 листопада 2014 р. № 1176-р (зі змінами). – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/1176-2014-%D1%80>

55. Про схвалення Концепції Державної цільової програми створення та функціонування інформаційної системи надання адміністративних послуг на період до 2017 р. [Електронний ресурс] : Розпорядження Кабінету Міністрів України від 24 липня 2013 р. № 614-р (зі змінами) . — Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/614-2013-%D1%80>

56. Про схвалення Стратегії розвитку інформаційного суспільства в Україні [Електронний ресурс] : Розпорядження Кабінету Міністрів України від 15 травня 2013 р. № 386-р. — Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/386-2013-%D1%80>

57. Про схвалення Концепції реформування місцевого самоврядування та територіальної організації влади в Україні [Електронний ресурс] : Розпорядження Кабінету Міністрів України від 1 квітня 2014 р. № 333-р. — Режим доступу: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/333-2014-%D1%80>